



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **B. A.**, zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřimalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2008, č. j. 3 Az 43/2006 - 15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřimalové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 6. 2008, č. j. 3 Az 43/2006 - 15, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2006, č. j. OAM-383/LE-05-05-2006, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Předmětným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně neodůvodněnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění usnesení soud konstatoval, že dne 23. 4. 2008 žalobce vyzval, aby ve lhůtě 14 dnů od doručení výzvy odstranil nedostatky žaloby tak, aby splňovala požadavky

§ 37 a § 71 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a poučil jej, že nebude-li výzvě vyhověno, soud žalobu odmítne. Žalobce nebyl v době doručování zastížen, obálka s písemností mu byla dne 30. 4. 2008 uložena u držitele poštovní licence a žalobci byla zanechána výzva k vyzvednutí písemnosti. Konec desetidenní lhůty stanovené k uložení zásilky připadl na sobotu 10. 5. 2008, písemnost je proto třeba mít za doručenou dnem 12. 5. 2008. Lhůta k doplnění žaloby skončila dne 26. 5. 2008. Žalobce do tohoto data žalobu podle výzvy soudu nedoplnil a neučinil tak ani do dne rozhodnutí soudu. S ohledem na tyto skutečnosti Městský soud v Praze žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť přes výzvu nebyly nedostatky žaloby odstraněny, takže nelze v řízení pokračovat.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. a požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 13. 10. 2008, č. j. 3 Az 43/2006 - 36, ustanovil zástupkyní stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátku.

Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozhodnutím Městského soudu v Praze a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Dne 5. 12. 2008 Městský soud v Praze předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 9. 12. 2008, č. j. 4 Azs 94/2008 - 48, stěžovatele prostřednictvím jeho zástupkyně vyzval, aby ve lhůtě jednoho měsíce doplnil kasační stížnost o rozsah a důvody napadení usnesení Městského soudu v Praze. Podáním ze dne 8. 1. 2008 ustanovená zástupkyně stěžovatele kasační stížnost doplnila.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že soudu jako místo svého pobytu sdělil adresu Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí, kde byl k pobytu hlášen. Na této adrese se zdržoval a přebíral zde veškerou korespondenci. O tom svědčí i skutečnost, že si na dané adrese převzal napadené usnesení Městského soudu v Praze. Stěžovatel namítal, že se nedozvěděl o existenci výzvy soudu k odstranění nedostatků žaloby, přestože se v pobytovém středisku zdržoval a poštu si přebíral. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v době doručování výzvy nebyl zastížen, měla mu být v souladu s příslušnými ustanoveními zákona obálka s písemností uložena u držitele poštovní licence a stěžovateli měla být zanechána výzva, aby si písemnost na poště v úložní době vyzvedl. Z obsahu spisu nevyplývá, že stěžovatel fyzicky obdržel výzvu o tom, že mu u držitele poštovní licence byla uložena obálka s písemností, tudíž si výzvu soudu nemohl vyzvednout a splnit povinnost uloženou mu soudem. V opačném případě by stěžovatel výzvě soudu vyhověl a požadované nedostatky žaloby odstranil. K odmítnutí návrhu podle stěžovatele nestačí pouze odkaz a citace předpisů, když nebylo hodnověrně prokázáno, že stěžovateli byla zanechána výzva, aby si písemnost v úložní době na poště vyzvedl. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a jejím doplnění. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod podání kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že v žalobě stěžovatel uvedl, že při projednávání žádosti o azyl došlo k pochybení správního orgánu, který nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Podklady, které si správní orgán opatřil, nebyly úplné, nemohl tedy správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval zodpovědět. Správní orgán se dopustil porušení zásady materiální pravdy, nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a neprovedl všechna šetření nutná k objasnění všech okolností rozhodných pro náležité a řádné posouzení věci. Stěžovatel v žalobě navrhl, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Dne 9. 4. 2008 Městský soud v Praze ověřil adresu pobytu stěžovatele v databázi žalovaného a poté stěžovatele přípisem ze dne 23. 4. 2008, č. j. 3 Az 43/2006 - 12, vyzval k odstranění nedostatků žaloby do 14 dnů od doručení výzvy. Současně jej poučil o tom, že nebude-li podání ve stanovené lhůtě opraveno nebo doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne.

Tato výzva byla odeslána na adresu stěžovatele v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí, zásilka se však vrátila Městskému soudu v Praze s poznámkou nevyzvednuto potvrzenou razítkem pošty, jmenovkou a podpisem doručovatelky. Na obálce je zaškrtnuto a doplněno: „*Protože adresát nebyl zastižen, byla obálka s písemností (zásilka) uložena dne 30. 4. 2008 a adresátu byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl.*“ Toto prohlášení doručujícího orgánu je opatřeno razítkem pošty, jmenovkou a podpisem doručovatelky. Na druhé straně obálky je vyznačeno razítko: „VÝZVA: 30. 4. 2008“ se jmenovkou a podpisem doručovatelky.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu posoudil Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda podaná žaloba skutečně vykazuje vady, které bylo nutné odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

K náležitostem žaloby odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 835/2006, www.nssoud.cz, podle kterého:

I. Líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem.

II. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.

III. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.

Žaloba podaná stěžovatelem těmito požadavkům rozhodně nedostála, neboť obsahuje pouhou citaci ustanovení správního řádu a skutková tvrzení zcela absentují. Z obsahu žaloby proto není zřejmé, jaká konkrétní pochybení stěžovatel žalovanému vytýká. Městský soud v Praze postupoval naprosto správně, pokud stěžovatele vyzval k odstranění vad žaloby, které ve výzvě popsal, stanovil mu k tomu lhůtu a poučil jej o možnosti odmítnutí žaloby.

Předmětná výzva byla stěžovateli doručována na tehdy aktuální adresu zjištěnou z databáze žalovaného (Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí), stěžovatel v doplnění kasační stížnosti potvrdil, že se na této adrese zdržoval.

Podle údajů uvedených na obálce stěžovatel nebyl dne 30. 4. 2008 poštovní doručovatelkou na uvedené adrese zastižen. Zásilka byla proto uložena na poště 517 41 Kostelec nad Orlicí a stěžovateli byla zanechána výzva, aby si zásilku v úložní době vyzvedl. Stěžovatel tak neučinil a zásilka se vrátila odesílateli jako nevyzvednutá.

Podle § 42 odst. 5 s. ř. s., *nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.*

Podle § 46 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), *nebyla-li fyzická osoba zastižena na adrese uvedené v odstavci 1 a písemnost jí nebyla doručena ani na jiném místě, doručující orgán písemnost, která jí má být doručena do vlastních rukou, uloží.*

Podle § 46 odst. 1 o. s. ř. *písemnost určenou fyzické osobě soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa, kde se zdržuje. Jestliže o to fyzická osoba požádá, soud předá písemnost k doručení na adresu jiného místa v České republice, kterou mu sdělila; to neplatí, nemůže-li jí být písemnost v označeném místě doručena způsobem předepsaným tímto zákonem.*

Podle § 50c odst. 4 o. s. ř., *nebude-li uložena písemnost vyzvednuta do 3 dnů nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno (§ 50d odst. 1) nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné.*

Podle § 40 odst. 3 s. ř. s., *připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.*

Z výše uvedeného plyne, že předmětná výzva byla stěžovateli doručena v pondělí dne 12. 5. 2008, tedy v pracovní den nejbližší následující po sobotě 10. 5. 2008, na kterou připadl poslední den lhůty stanovené k uložení zásilky určené do vlastních rukou stěžovateli na poště v Kostelci nad Orlicí.

Námitku stěžovatele, uvedenou v doplnění kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou, neboť z obsahu soudního spisu je podle jeho názoru zcela evidentní, že stěžovateli byla poštovní doručovatelkou zanechána výzva, aby si zásilku na poště vyzvedl. Předpoklady pro nastoupení tzv. fikce doručení tedy byly naplněny.

Nejvyšší správní soud k tomu poukazuje na ustanovení § 50f odst. 9 o. s. ř., podle kterého *není-li dokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.* Doručenka, která je součástí obálky, jež se vrátila Městskému soudu v Praze, obsahuje všechny zákonem vyžadované náležitosti a Nejvyšší správní soud nemá důvod pochybovat o pravdivosti údajů v ní uvedených.

Lze tedy shrnout, že výzva Městského soudu v Praze k odstranění vad žaloby byla stěžovateli doručena dne 12. 5. 2008. Téhož dne začala plynout lhůta 14 dnů v této výzvě stanovená pro odstranění vytčených vad. Tato lhůta marně uplynula dne 26. 5. 2008, neboť stěžovatel na výzvu do tohoto data nereagoval. Městský soud v Praze proto zcela v souladu se zákonem podanou žalobu odmítl.

Nejvyšší správní soud současně zjistil, že Městský soud v Praze v projednávané věci nesprávně aplikoval ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. *předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.*

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.*

Naposledy citované ustanovení upravuje postup soudu v případě neodstranitelných či přes výzvu neodstraněných nedostatků podmínek řízení, které je ovšem podle názoru Nejvyššího správního soudu nutné odlišovat od vad podání. Postup soudu v situaci, kdy podatel přes výzvu soudu a navzdory poučení neodstraní vady svého podání, samostatně upravuje ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., které ob stojí jako dostatečný zákonný podklad pro odmítnutí podání, jehož vady nebyly odstraněny. Popsané pochybení Městského soudu v Praze však nemělo vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, neboť soud postupoval podle § 37 odst. 5 s. ř. s., pouze v odůvodnění nesprávně odkázal na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nezjistil namítanou nezákonnost rozhodnutí Městského soudu v Praze, kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tedy nebyl prokázán, a proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2008, č. j. 3 Az 43/2006 - 15, jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna ustanovené zástupkyni stěžovatele Mgr. Dagmar Rezkové Dřímlové, advokátce, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupkyni stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 4800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu